

Abonnement pour un an:

250 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

1 Décembre 1924 — No 172

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آئوٹمانہ سنیہ لی [۲۱ نسخہ]

داخل ایچون ۰۲ خارج ایچون

۲ ۱/۴ اعلا کاغذایی ۰ ایر در .

ادارہ خاصہ

حفل اوغاندہ « اجتهاد ٹھوی »

تلف : اسباب ۸۶۵

بکر منجی سنیہ

نومر : ۱۷۲ - ۱ کانون اول ۱۹۲۴

(دون و یارین) و کوستاولوبون

بعضی مباحثی (اجتهاد) ه درج ایدیلش اولان (دون و یارین) بودفعه ۲۶۴ صحیفه‌ک کوزل بر جلد اولاراق موقع انتشاره قوندی. کوستاولوبون بو اثری حرب عمومینک صوک سنه‌سنده یازمش وهان متعدد لسانلره ترجمه ایدیلشیدی. طر فزدن‌ده اوچ سنه اول لسانمه نقل ایدیلن بو کتابک طبیعی آنجاق بوکون ختام بولمشدر. (کوستاولوبون) معارفه شخصیه و فکریه سیله مشرف اولدیغمز فرانسه‌اعظم واساتده‌سندن در. اخیراً رئیس جمهور M. E. Herriot، الیوم سکسان بشنجی سال حیاته یاقلاشدیغنی حالده کنج بر روح و عقل ایله نشر فیوضاتده بردوام اولان استادک Ruo Vignon N°29 ده‌کی آپارتماننه بالذات کیددرک حضرتک کوکسنه (فرانسه) نک ال یوکسک علامت تمیزی اولان برنجی رتبه‌دن Légion d'Honneur نشانی تعلیق ایتمشدر. بورتبه‌دن نشانی حامل ذوات دنیاده پک محدوددر. بزده عرفان عمومی‌یه بیوک خدمت ایتش ذواته مخصوص بر نشان اولسه و تورکیا رئیس جمهوری بولشان ایله تزین اولونمایه لایق برکوکس آراسه‌بونى بحق بولابیلیرمی؟ شمس‌الدین سامی بکک مزاری نره‌ده‌در؟ بزده (لغت) لرله، (قاموس الاعلام) و (جیب کتبخانه‌سی) کلیاتیه ابدی مشعله ارشاد اولمش اولان شمس‌الدین سامینک تاریخ تولد و افولی ال یوکسک بررموضوع احتفال و احترام اولمالی‌می؟ هایدی، حقیقی ارباب همت و فضیلتک اثنای حیاتلرنده محروم و مهممل براقلمالری نانبکور انسانلغک خصوصاتندن اولسون؛ فقط اولولره قارشى کفران نعمت... ایشته بزم دین منور مزده کفرلرک الچیرکینی بودر.

اکمال طبعنه و نشرینه موفقیته ال ویرن (دون و یارین)ک
[۵] صوک مبحثی و فهرستی و بتون کتابک بروجه آتی درج ایدیورز:

[۶] دون و یارین فی: ۵۰ غروش مجلدی ۷۵
مرکز توزیمی: (اجتهاد اداره‌سی) و باب‌عالی جاده‌سنده (اقبال کتبخانه‌سی) در. تمه‌دی پوسته اجرتی ۱۵ غروش ضم ایدیلیر.

§ طبیعتک لاعلی‌التعین بر قوتیه، بتون دیگر قوتلر الله ایدیه‌بیلیر؛ موجوداتی حیاتدار ایدن قوتلر مستثنا: حیاتی، یالکز حیات خلق ایدر.

بشنجی مبحث

فلسفی کوروشلر

§ بزم حسیات انسانیه مزه کوره حکم و تقدیر اولونان بر وجود حالنده تشخص ایتدیریلدیکی تقدیرده طبیعت پک عادى صفات ایله متصف کورونور. خونخوارلی، یاشامق ایچین کافه مخلوقاتى بر برینی پارچالاماق، یمک مجبوریتنه قویما سیله منکشف اولور. ذکاسی محدود کورونور چونکه داهای مکملنی وجوده کتیرمک ایچین متعدد و متوالی شکللری تجربه ایتدیکی کورولور. حقمزده‌کی خیرخواهلی صفر عد ایدیلیر. چونکه مشنوم بر میقرو بک حیاتی نه‌قادر اهتمامکارانه موئن ایسه الک ذی قدرت دهالرک حیاتلری‌ده اوقادار اهتمامکارانه تحت امنیتده‌در!

§ طبیعتی تمثیل ایدن ذاته نیاتی صورولسه جواب اولاراق، شبه‌سز، ایجاب وزمانک محکوم و مسخری اولدیغندن، هیچ براراده مالک اولمادیغنی و کتاب تقدیری مخلوقات دن داهایی اوقومادیغنی سویلر.

§ انسانلر ابدیلکی امل ایدیمکدن بر آن فارغ اولماملشدر، بونکه برابر دائماً اولره حاکم اولان فانی‌در، [فانی و سریع‌الزوال شیلدر. [الک بویوک ایمپراطور لقلر نایاب اولمشلدر. الهلریله خس و خاشاک حالنه دوشمش داغیلمشلدر و بوکون آسترونومیا سمایی شئلندیرن اجرامک دخی نهایت نابود اولدوقلرینی کوسته‌رییور.

§ اشیا حقننه‌کی فکرلرمز، بوشیلرک شکل فانیلری یا خود محتوی ابدیلری نظر اعتباره آلیندیغنه کوره بالطبع دکیشر.
§ دینلر، وقتیه، انسانه ماضی‌نی مشمول نظر اتمه‌ی اوکره تیور و انسانه، اولکی شعشعه اقبالندن سقوط ایتش نظریله باقیوردی. علم، بالعکس تر قینک استقباله اولدیغنی کوسته‌رییور. جهدلرمز انسانیت مستقبه‌لرک قدرتی یاراتیر.

§ اسکی اعتقادلرک وعد ایتدیکی ابدیت فردیه یرینه عرک دوامی و قابلیت تکمیلی حسی قائم اولمالی‌در. بوئیده آل،

انسان عمر قلیخی، تدریجاً صوتیاریاق بیر موت محققه محکوم اولان بیر کره بی اسکان ایدن اهمیتسز غلبه لیکلر کی نظره آیر. یالکیز طبیعتی نظر اعتباره آلان بیز ذکا، الک بیوک دهاده واک کوچوک کوفده ماده دن موقه ظهور ایتیش و بواصله رجوع ایتمه سی مقدر عینی سلسله دن عضویت لر کورور. منحصرأ بشری نقطه نظر دن انسان، بالعکس، مدت دوامی ابدی کورونه جک قادار اوزون بیر جهانک مرکزی اولور.

§ اشیانک بوشلغی ویزی احاطه ایدن سراره دائر مباحثات، مفکره مزنی فضله مشغول ایتمه ملی در. حقیقی عارفک Sageesse آ کلامادیغمز بیر جهانک مقاصد سیره. سیله مشغول اولماق سزین وظیفه سنی تعقیب ایتک در. یالکیز بیر کون یاشایانلر زمانلریخی بو بیر کونک قیصه لنی اوزهرینه مباحثه ایچون قوللانیر لسه بونلرک یکروزه عمر لری، بیر کونلک حیاتلری نه اولور!

§ دینلری سمایی دولدوران نا متنهای علام الغیوب اولان اله رایچون، بو علم ازلی اعتباریله، استقبال، بزه ماضی نک ثابت ومقرر اولدیغی قادار ثابت ومقرر در. زمانک نهایتسز مردیونخی کیف مایشاء دولاشیر کن ماضی ایله، بزم حال تسمیه ایتدیکمز استقبال آره سننده کی طار خط فاصلی تفریق ایده مز لر. سعادت آرقه سنندن قوشماق، حقیقت آرقه سنندن قوشماق.. بونلر بیر یییرندن پک فرقی شیلردر. سعادتک اوزهرینه بیتیره ن انسان ایچون، کنه اسبابی فضله تحری ایتک حاکلانه دکل در. یالکیز حقیقته تشنه اولان مدق، بالعکس هر شئی، تعمیقه چالیشمالی در.

§ بزی کنه اشیایه نفوذ و « مطلق » ه [یعنی بذاته موجوده] تقرب ایتدیره جکی ایچین، الک یوکسک کشف فلسفی، ماده یی وقوت لری، عالم خارجی ایله اولان مناسبتلری دلائیل ده دکل باشقاء، بیر صورت له طانیمایه واصل اولماق اولاجاق در.

§ حال حاضر ده ماده یی وقوت لری باشقادور لو حوصله ادراکیزک آلماسی غیر ممکندر. چونکه اشیایی تعریفه مساعد مخصوصاتی تشکیل ایدن آنجاق بو مناسبات در.

§ هر علم، هان بیر ناقابل ادراک علیت Causalité دیوارینه منتهی اولور. هیچ بیر حادثه یوقدر که سبب اولی معلوم اولسون.

§ مشاهدات رصدیه، اجرام سماویه نک مختلف

بومفکوره غیر کافی دکل در، چونکه اصلاً کورمیه جکری کیمسه لر [یعنی احقاد لری] ایچون میلیونلره آدامک حرب میدانلرنده حیاتلریخی فدا ایتدکری کورولیور.

§ روح بشر، خیالی بیر ایضاحی، ایضاحسز لغه دائماً ترجیح ایتشدیر.

§ قوانین حادثات، بیر کتابده یازیلیدر، که اونک بیر قاج سطرینی « ده شیفره » ایتیه بتون بیر حیات کافی دکلدر.

§ قارشیسندن انسانک عاجز بولوندیغی مقدرات خفیه یه دنیانک مسخر اولدیغنه قانع قالماق، شونی اونوتماقدیر که بتون ترقیات علمیه اصل مقدراتی بوزماق دن، عبارت در:

سبیلری معلوم اولونجه بیوک استیلای مرضی [نه پیده میا] لر آرتق مقدرات اولماق دن قالمشدر.

§ مدینتک ترقیاتی، انسانک مقدرات طبیعته قارشى مبارزه سننده متوالی ظفر لریخی کوسته ریر.

§ تاریخ عاداتا اثبات ایدر، که طبیعتی تحت اقتیاده آلماق انسانک کندی حسیاته حاکم اولماسندن داها قولای در. قوای طبیعیه بزه منقاد اولمشدر، کونش، ییلدیرم و عثمان بزم اسیر لر مز اولیور لر. فقط حیوانیت ابتدائی مزک بعضی سوق طبیعی لر بنه هنوز حاکم اولمایه موفق اولماق.

§ آسترونومیاء، یکدیگری اوزهرینه اجرای تاثیر ایدن اوج جسمک محرکخی، اثرینی تعیینه غیر مقتدر اولدیغندن حادثات اجتماعیه یه مداخله ایدن بیکلرجه عناصرک مقابل تاثیر لری حساب ایتک امکانشلنی آ کلاشیلیر. بیر وضوح، آنجاق بو عنصر لردن بیر یی دیگر ی اوزهرینه پک غالب اولدیغی وقت ممکن در.

§ علم هیچ بر زمان بر اخلاقه اساس اولماز، چونکه قوانین اخلاقیه ایله قوانین فیزیکیه آره سننده هیچ بیر مشابته ممکنه موجود دکلدر. قوانین اخلاقیه قومدن قومه دکیشن احتیایات اجتماعیه یی تمثیل ایدر؛ قوانین فیزیکیه جهان شمول در و اصلاً دکیشمز.

§ بتون تعریف لر مز، تشبیه لره ارجاع اولونوز، فضاء زمان، قوت کبی هیچ بر شئییه قابل تشبیه اولمایان شیلر قابل تعریف دکل فقط قابل مساحه در.

§ اشیانک قیمتک تقدیر فلسفیی تماماً مشاهدک نقطه نظرینه باغلی در. زمانه غیر مربوط فائق بیر ذکا

آلتنجی کتاب

اقوامک یکی ادارهسی ص ۱۶۶

دهموقراط شعار ترقیلر - آلمان ولاتین دولتیجیلکری -
سوسیالیستلک دینی - حکومتلره مقتضی اوصاف یسقولو جیایه -
حکومتلرک حرب وسیلهسیله میدان چقان قصورلری - حربدن
آلینان سیاسی درس لر .

یدنجی کتاب

محتملات استقبال ص : ۲۰۴

حربک بعضی عواقبی - پولیتیکه نك بعضی تهدیدلری - حق
وقوت - اصلاحات وقوانین - اقوامک مستقبل ترابیطی - جهانک
عسکرلشدیریلر - یکی حربلرک انکشاف صنایعی - ممکنات استقبال .

سکزنجی کتاب

علم دائره سندده ص ۲۲۴

علمی حقیقتلر وقناعتمزک حدودلری - فعال وغیر فعال
حقیقتلر - طبیعت وحیات - ماده وقوت - فلسفی کوروشلر .

بعدالطبع کوزه چاربان بعضی ترتیب سهولرینک تصحیحی :
۸۰ نجی صحیفه نك ۶ نجی سطرند « دکلدر » دن صوکره
« اونا حاکم اولماق ایچون » کلهلری اونوتولمش . ۱۶۰ نجی
صحیفه نك صوکره سطرندکی « کامل » کلهسی « تکامل » اولماق
۱۶۶ نجی صحیفه نك ایلاک سطرند « دوردنجی » کلهسی « آلتنجی »
اولاجاق . ۱۷۴ نجی صحیفه نك ۹ نجی سطرند « تأثیرینی » کلهسندن
صوکره « آکلامایه » کلهسی اونولمش . ۱۹۷ نجی صحیفه نك
۱۰ نجی سطرندکی « دوردنجی » کلهسی « آلتنجی » اولاجاق .
۲۲۵ نجی صحیفه ده ۱۵ نجی سطرده مباحدلره « کلهسی »
« مباحدلرینه اولاجاق . ۲۳۲ نجی صحیفه نك ۱۶ نجی سطرند
« عظیم القدار » کلهسی « عظیم المقدار » اولاجاق . ۲۵۷ نجی
صحیفه نك ۷ نجی سطرند « تشخیص » کلهسی « تشخص »
اولاجاق .

ایضاح : فیلورینه لی ناظم بک دن آلدیغمز مکتوبده
ندیمه عائد اولوب کچن نسخه مزه درج ایدیلان بیت
متممک سسلیمان بک طرفسندن طینه لزوم کورولدیکی
بیلدیریلیور .

خسته خانه

بوعنوان ایله (آنقره) ده آیلق ، طبی برجموعه
انتشاره باشلامش و ۱ و ۲ نجی نومروسی اداره مزه
واصل اولمشدر باشنده دوقتور عمر وصفی بک واردر .
نورلی وتحصیلی مکمل براپراتوردر . بو فکری ، عقلی ،
عدم مرکزیت آناری بزی سویندیره جک بیرحادثه
اجتماعیه در یکی روقمزی تبریک ایدرز .

مدیر مسئول : عبدالله جودت

نجم استقبال مطبعه سی

انکشاف دورلرنده ، مختلف سن تکاملده بولوندوقلرینی
میدانه قویبور . بناء علیه اشیانک دور ایتدیکی دائره
تددیری ستارملر دخی دولاشیور کورونیورلر : دوغماق ،
بیومک ، انحطاط ایتک ، اولمک . بزم دنیا من کبی مسکون ،
واوزرلری معمور و آبادان مدینه لرله مستور ، علم وهنر
بدایعیله طولو برحقوق عوالم ، نیجه دفعه لر ابدی کیجه دن
چیقمش و ، آرقه لرند ه ییچ رائر براقق سزین ، اوابدی
کیجه یه تکرار کیرمش اولماق کرکدر .

§ جهان وجهانده ساکن مخلوقات ، مؤبد قوتلرک حکم
واداره ایتدیکی موقت شکل Forme لر ، فانی صورت لردر .

ختام

خام ترجمه : ۲۱ کاؤن نانی ۱۹۲۰ نصف الایل . اجتهاد نوی

(دون و یارین) ک فهرستی

اقدامه مترجم - مدخل .

بیرنجی کتاب

تاریخ دایره یدن قوتلر ص ۱۳

مادی ومعنوی قدرلر - بیولوژیائی وحسی قوتلر - بری
قوتلر - معشری قوتلر - زکائی قوتلر - تاریخک نفسیرلری -
ایضاح لر سببلر - تاریخده اولدن کوروله مین .

ایکینجی کتاب

میدان محاربه لری اثاسنده ص ۴۸

بیوک نزاعلرک تولد یسقولو جیائیسی - میدان محاربه لرینک
یسقولو جیائی عنصرلری - ملی روح ووطن فکری - حیات اموات
وفلسفه موت - حربک وجوده کتیردیکی شخصیت تحوللری -
جسارتک شکللری - اقتناع ایتک صنعتی وقوماند ایتک صنعتی .

اوچنجی کتاب

قوملرک یسقولو جیائی ص ۷۵

روح اقوام وتشکلی - بعضی اقوامک قیاسی یسقولو جیلری -
مختلف عرقلرک بری برلرینی آکلاماملری - حیات اقوامده
موهوملرک رولی - فردی اجتهدلر وسیرت - معشری اجتهدلر
اقوامک حیاتنده فکرلر - اقوامک اختیارلری .

دوردنجی کتاب

ملتلرک شوکتلرینک مادی عامللری ص ۱۱۶

طاش کوموری دوری - اقتصادی مبارزلر - خیالی تلقیلر
واقتصادی ایجابات آردسندده جدال - برکت تناسلک رولی .

بشنجی کتاب

قوملرک شوکتلرینک یسقولو جیائی عامللری ص ۱۳۲

قوملرک حیاتنده بعضی تالی خصائلرک رولی - ارادت وجهده -

انطباق - تربیه - اخلاق .